

Självbestämmande – en villkorad rättighet

[HTTPS://WWW.DIVA-PORTAL.ORG/SMASH/GET/DIVA2:1543060/FULLTEXT02.PDF](https://www.diva-portal.org/smash/get/DIVA2:1543060/FULLTEXT02.PDF)

SUSANNE LARSSON

WWW.SUSANNELARSSON.NU

Varför fokus på förutsättningar för självbestämmande?

- ▶ Rättighet – inte nöja oss med företrädare
- ▶ Historien - Inte självklart att man får, idag heller
- ▶ Inte självklart att man kan - behovet av anpassning/AKK/kunskap om
- ▶ Maktobalans
- ▶ Det generaliseras och kategoriseras
- ▶ Komplext uppdrag inklusive dilemman
- ▶ Det är kul och vi tjänar faktiskt på det - systematisering

Praktisk möjlighet och position

- ▶ Ges personer som har stöd en praktisk möjlighet – både tillfälle och förmåga, att välja och göra på sitt vis?
- ▶ Finns det "rimliga förutsättningar", också i organisationen? (Nordenfelt 2000, 2003)
- ▶ Positionerar vi oss som stödjare eller "veta bästare" – ges personer förhandlingsutrymme att förhandla sin position? (Harre & Langenhov, 1991)

I en främjande verksamhet

- ▶ Vill och gör/erbjuder alternativ konkretiserande kommunikation/AKK – en *praktisk möjlighet*
- ▶ Framhålls personen i genomförandeplaner som hen även är delaktig i och kan påverka
- ▶ Förstår vi att vi har föreställningar, generaliserar, kategoriserar

Fortsättning/I en främjande verksamhet

- ▶ Organisationen präglar till stor del – ser och erkänner vi det och om vi inte kan ändra den, visar vi empati och erbjuder alternativ?
- ▶ Värderas kunskap genom ex. god introduktion, dokumentation, rapportering och anpassningar som gör det praktiskt möjligt för personen att utöva självbestämmande och förhandla sin position, ev. handledning

Reflektion

- ▶ Positionerar vi oss som stödjande – tänker på hur vi talar, skriver, benämner och gör i praktiken?
- ▶ Hur positionerar ex. IBIC/organisationen av beslut, beställning och systemen för uppföljning personen?
- ▶ Vetskapen om att höga ledord kan "gömma" ojämlikhet/maktobalans?
- ▶ Yrkets karaktär